

HUQUQSHUNOSLIK FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY METODLAR

Yulchiyev Bahodirjon Zokirovich
Farg'ona viloyati Uchko'priq tumani
1-sonli kasb-hunar maktabi
Huquqshunoslik fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada huquqshunoslik fani o'qitishda ishlatiladigan zamonaviy interfaol metodlar, hamda talabalarni dars jarayonini yaxshi o'zlashtirishida zamonaviy metodlarning ahamiyati haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: huquq, huquqshunoslik, siyosiy bilimlar, ijtimoiy normalar, interfaol metodlar.

Huquqshunoslik-huquqiy ijtimoiy normalarning alohida tizimi sifatida, huquqning alohida tarmoqlarini, davlat va huquq tarixini, davlat va umuman siyosiy tizimning faoliyatini o'rganuvchi fan. Huquqshunoslik – eng qadimgi ijtimoiy fanlardan biri. Uning tarixan vujudga kelishi huquqning paydo bo'lishi va rivojlanishi bilan bog'liqdir. Yunon falsafasidayoq huquqshunoslikning eng muhim nazariy muammolari o'rtaga tashlangan, rim huquqshunoslari esa huquqiy tushuncha va tuzilmalarni ishlab chiqqan edilar, bu tushuncha va tuzilmalar hozirgi davrda ham o'z ahamiyatini saqlab qolgan. Huquq muammolari hozirgi demokratik jamiyatda va huquqiy davlatga g'oyat muhim ahamiyat kasb etadi, huquqshunoslik tuzilish jihatdan bir qancha tarmoklarga bo'lingan: davlat huquqi, fuqarolik huquqi, jinoyat huquqi, xalqaro huquq, davlat va huquq tarixi, siyosiy bilimlar tarixi. davlat va huquq mohiyatini, huquqshunoslikning boshqa umumiy masalalarini o'rganuvchi umumiy davlat va huquq nazariyasi fani alohida o'rinda turadi. Huquqshunoslik umumiy nazariy fangina bo'lib qolmay, shu bilan birga amaliy fan ham hisoblanadi. Sud tibbiyoti, sud psixiatriyasi, kriminalistika, kriminologiya, va boshqa yurisprudensiyaning amaliy turi hisoblanadi. Huquqshunoslik fani inson dunyoqarashi, uning huquq va davlat to'g'risidagi tasavvuri, tushuncha va bilimlari shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Huquqshunoslikning g'oyaviy ta'siri insonning huquqiy madaniyati rivojlanishiga, huquq talablarini qadrlab, unga rioya etishiga yordam qiladi. Bu bilan jamiyatda huquqiy axloq va huquq-tartibot qaror topishiga imkon yaratadi.

Huquq fanini o'qitishdagi zamonaviy metodlar talabalarni jalb etish va ularning huquq nazariyasi va tamoyillari haqidagi tushunchalarini oshirishga qaratilgan turli

yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Huquq fanini o'qitishda keng qo'llaniladigan zamonaviy usullardan ba'zi misollar:

1. Keys tadqiqotlari va muammoli ta'lim: Bu usul talabalarga real yoki faraziy huquqiy ishlarni taqdim etish va ularga tegishli huquqiy masalalarni tahlil qilish, tegishli huquqshunoslik nazariyalarini qo'llash va yechimlarni taklif qilish jarayonida yo'l-yo'riq ko'rsatishni o'z ichiga oladi. Bu yondashuv nazariy tushunchalarni real dunyo senariylari bilan bog'lashda talabalarga tanqidiy fikrlash va tahliliy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi.

2. Sokratik usul: Bu tanqidiy fikrlashni rag'batlantirish va huquqiy tushunchalar va tamoyillar bo'yicha turli nuqtai nazarlarni o'rganish uchun ochiq savollar va dialoglardan foydalanishni o'z ichiga olgan o'qitish usuli. Yurisprudensiya darslarida o'quvchilarni huquq nazariyalari bo'yicha o'z talqinlarini ifodalash va himoya qilishga, tengdoshlari bilan asosli bahs yuritishga undash uchun Sokratik metoddan foydalanish mumkin.

3. Interfaol ma'ruzalar va muhokamalar: Multimedia taqdimotlari, guruh muhokamalari, bahs-munozaralar va so'rovlar kabi interfaol elementlarni o'z ichiga olish huquqshunoslik darslarini yanada qiziqarli va ishtirokchi qilishga yordam beradi. Ushbu yondashuv talabalarning faol ishtirokini rag'batlantiradi va murakkab huquqiy nazariyalarni chuqurroq tushunishga yordam beradi.

4. Texnologiya va onlayn resurslardan foydalanish: Raqamli vositalar, onlayn yuridik ma'lumotlar bazalari va multimedia resurslarini integratsiyalash talabalarga keng ko'lamli huquqiy materiallar, ilmiy maqolalar va multimedia kontentidan foydalanish imkoniyatini ta'minlash orqali o'quv tajribasini oshirishi mumkin. Onlayn platformalar, shuningdek, hamkorlikda o'rganish va yuridik resurslarga masofadan kirishni osonlashtirishi mumkin.

5. Tajribaviy o'rganish: Talabalarni sud simulyatsiyasi, yuridik klinikalar yoki amaliyotlar kabi amaliy tajribalarga singdirish ularga huquqshunoslik nazariyalarini real hayotdagi huquqiy kontekstda qo'llash imkonini beradi va shu bilan ularning huquqiy fikrlash va axloqiy tushunchalarini chuqurlashtiradi.

6. Hamkorlikdagi loyihalar va tadqiqotlar: Talabalardan tadqiqot olib borish, huquqiy matnlarni tahlil qilish va ularning natijalarini taqdim etishni talab qiladigan hamkorlik loyihalarini belgilash jamoaviy hamkorlikni rivojlantiradi va talabalarga huquqshunoslik masalalarini chuqur o'rganish imkonini beradi.

Xulosa:

Ushbu zamonaviy usullar talabalarning faolligini, tanqidiy fikrlashni va huquq nazariyalarini amaliy qo'llashni rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, shu orqali

talabalarni zamonaviy huquqiy muammolarni mustahkam nazariy asosga ega bo'lgan holda hal qilishga tayyorlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Davlat va huquq nazariyasi. A.A'zamxo'jayev va Sh. O'razavv tahriri ostida. Toshkent-2009[1]
2. Davlat va huquq nazariyasi. AA'zamxo'jayev va Sh.O'razayev tahriri ostida, Toshkent-2011[2]
3. Tojixonov U., Saidov A. Davlat va huquq asoslari. O'quv qo'llanma. Toshkent-2013[3]
4. A.I.Iskandarov, D.R.Qoldoshev "SUD TIBBIYOTI" Tibbiyot instituti talabalari uchun darslik[4]